

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

128 -అష్టావింశత్యుత్తరశతతమః సర్గః

|| భరతప్రియాఖ్యానమ్ ||

అయోధ్యాం తు సమాలోక్య చింతయామాస రాఘవః |
చింతయిత్వా హనూమంతమువాచ ప్లవగోత్తమమ్ || 1 ||

జానీహి కచ్చిత్కుశలీ జనో నృపతిమందిరే |
శృంగిబేరపురం ప్రాప్య గుహం గహనగోచరమ్ || 2 ||

నిషాదాధిపతిం బ్రూహి కుశలం వచనాన్తమ |
శ్రుత్వా తు మాం కుశలినమరోగం విగతజ్వరమ్ || 3 ||

భవిష్యతి గుహః ప్రీతః స మమాత్మసమః సఖా |
అయోధ్యాయాశ్చ తే మార్గం ప్రవృత్తిం భరతస్య చ || 4 ||

నివేదయిష్యతి ప్రీతో నిషాదాధిపతిర్గుహః |
భరతస్తు త్వయా వాచ్యః కుశలం వచనాన్తమ || 5 ||

సిద్ధార్థం శంస మాం తస్మై సభార్యం సహలక్ష్మణమ్ |
హరణం చాపి వైదేహ్య రావణేన బలీయసా || 6 ||

సుగ్రీవేణ చ సంసర్గం వాలినశ్చ వధం రణే |
మైథిల్యస్వేషణం చైవ యథా చాధిగతా త్వయా || 7 ||

లంఘయిత్వా మహతోయమాపగాపతిమవ్యయమ్ |
ఉపాయానం సముద్రస్య సాగరస్య చ దర్శనమ్ || 8 ||

యథా చ కారితః సేతూ రావణశ్చ యథా హతః |
వరదానం మహేంద్రేణ బ్రహ్మణా వరుణేన చ || 9 ||

మహాదేవప్రసాదాచ్ఛ పిత్రా మమ సమాగమమ్ |
ఉపయాంతం చ మాం సౌమ్యం భరతస్య నివేదయ || 10 ||

సహ రాక్షసరాజేన హరిణాం ప్రవరేణ చ |
ఏతచ్ఛ్రుత్వా యమాకారం భజతే భరతస్తదా || 11 ||

స చ తే వేదితవ్యః స్యాత్సర్వం యచ్ఛాపి మాం ప్రతి |
జిత్వా శత్రుగణాన్రామః ప్రాప్య చానుత్తమం యశః || 12 ||

ఉపయాతి సమృద్ధార్థః సహ మిత్రైర్మహాబలైః |
జ్ఞేయాశ్చ సర్వే వృత్తాంతా భరతస్యేంగితాని చ || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

128 -అష్టావింశత్యుత్తరశతతమః సర్గః

తత్త్వేన ముఖవర్ణేన దృష్ట్యా వ్యాభాషణేన చ |
సర్వకామసమ్పదం హి హస్త్యశ్వరథసంకులమ్ || 14 ||

పితృపైతామహం రాజ్యం కస్య నావర్తయేన్ననః |
సంగత్యా భరతః శ్రీమాన్రాజ్యార్థీ చేత్స్వయం భవేత్ || 15 ||

ప్రశాస్తు వసుధాం కృత్స్నా మఖిలాం రఘునందనః |
తస్య బుద్ధిం చ విజ్ఞాయ వ్యవసాయం చ వానర || 16 ||

యావన్న దూరం యాతాః స్త క్షిప్రమాగంతుమర్హసి |
ఇతి ప్రతిసమాదిష్టా హనుమాన్కారుతాత్మజః || 17 ||

మానుషం ధారయన్రూపమయోధ్యాం త్వరితో యయా |
అథోత్పపాత వేగేన హనుమాన్కారుతాత్మజః || 18 ||

గరుత్మానివ వేగేన జిఘ్కన్భుజగోత్తమమ్ |
లంఘయిత్వా పితృపథం భుజగేంద్రాలయం శుభమ్ || 19 ||

గంగాయమునయోర్మధ్యం సన్నిపాతమతీత్య చ |
శృంగిబేరపురం ప్రాప్య గుహమాసాద్య వీర్యవాన్ || 20 ||

స వాచా శుభయా హృష్టా హనుమానిదమబ్రవీత్ |
సఖా తు తవ కాకుత్స్థో రామః సత్యపరాక్రమః || 21 ||

సహసీతః ససౌమిత్రః స త్వాం కుశలమబ్రవీత్ |
పంచమీమద్య రజనీముషిత్వా వచనాన్తునేః || 22 ||

భరద్వాజాభ్యనుజ్ఞాతం ద్రక్ష్యస్యద్వైవ రాఘవమ్ |
ఏవముక్త్యా మహాతేజాః సంప్రహృష్టతనూరుహాః || 23 ||

ఉత్పపాత మహావేగో వేగవానవిచారయన్ |
సోఽపశ్యద్రామతీర్థం చ నదీం వాలుకినీం తథా || 24 ||

గోమతీం తాం చ సోఽపశ్యద్భీమం సాలవనం తథా |
ప్రజాశ్చ బహుసాహస్రాః స్థితాంజనపదానపి || 25 ||

స గత్యా దూరమధ్యానం త్వరితః కపికుంజరః |
ఆససాద ద్రుమాన్ఫుల్లాన్దంబిగ్రామసమీపగాన్ || 26 ||

స్త్రీభిః సపుత్రైర్పద్ధైశ్చ రమమాణైరలంకృతాన్ |
సురాధిపస్యోపవనే యథా చైత్రరథే ద్రుమాన్ || 27 ||

వార్తకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

128 -అష్టావింశత్యుత్తరశతతమః సర్గః

క్రోశమాత్రే త్వయోధ్యాయాశ్చీరకృష్ణాజినాంబరమ్ |
దదర్శ భరతం దీనం కృశమాశ్రమవాసినమ్ || 28 ||
జటిలం మలదిగ్ధాంగం భ్రాతృవ్యసనకల్మితమ్ |
ఫలమూలాశినం దాంతం తాపసం ధర్మచారిణమ్ || 29 ||
సమున్నతజటాభారం వల్కలాజినవాససమ్ |
నియతం భావితాత్తానం బ్రహ్మర్షిసమతేజసమ్ || 30 ||
పాదుకే తే పురస్కృత్య శాసంతం వై వసుంధరామ్ |
చాతుర్వర్ణ్యస్య లోకస్య త్రాతారం సర్వతో భయాత్ || 31 ||
ఉపస్థితమమాత్యైశ్చ శుచిభిశ్చ పురోహితైః |
బలముఖ్యైశ్చ యుక్తైశ్చ కాషాయాంబరధారిభిః || 32 ||
న హి తే రాజపుత్రం తం చీరకృష్ణాజినాంబరమ్ |
పరిభోక్తుం వ్యవస్యంతి పౌరా వై ధర్మవత్సలమ్ || 33 ||
తం ధర్మమివ ధర్మజ్ఞం దేహవంతమివాపరమ్ |
ఉవాచ ప్రాంజలిర్వాక్యం హనుమాన్తరుతాత్మజః || 34 ||
వసంతం దండకారణ్యే యం త్వం చీరజటాధరమ్ |
అనుశోచసి కాకుత్స్థం స త్వాం కుశలమబ్రవీత్ || 35 ||
ప్రియమాఖ్యామి తే దేవ శోకం త్యజ సుదారుణమ్ |
అస్మిన్సుహూర్తే భ్రాత్రా త్వం రామేణ సహ సంగతః || 36 ||
నిహత్య రావణం రామః ప్రతిలభ్య చ మైథిలీమ్ |
ఉపయాతి సమృద్ధార్థః సహ మిత్రైర్మహాబలైః || 37 ||
లక్ష్మణశ్చ మహాతేజా వైదేహీ చ యశస్వినీ |
సీతా సమగ్రా రామేణ మహేంద్రేణ యథా శచీ || 38 ||
ఏవముక్తో హనుమతా భరతో భ్రాతృవత్సలః |
పపాత సహసా హృష్టో హర్షాన్తోహం జగామ హ || 39 ||
తతో ముహూర్తాదుత్థాయ ప్రత్యాశ్వస్య చ రాఘవః |
హనుమంతమువాచేదం భరతః ప్రియవాదినమ్ || 40 ||
అశోకజైః ప్రీతిమయైః కపిమాలింగ్య సంభ్రమాత్ |
సిషేచ భరతః శ్రీమాన్విపులైరస్రబిందుభిః || 41 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

128 -అష్టావింశత్యుత్తరశతతమః సర్గః

దేవో వా మానుషో వా త్వమనుక్రోశాదిహాగతః |
ప్రియాఖ్యానస్య తే సౌమ్య దదామి బ్రువతః ప్రియమ్ || 42 ||

గవాం శతసహస్రం చ గ్రామాణాం చ శతం పరమ్ |
సుకుండలాః శుభాచారా భార్యాః కన్యాశ్చ షోడశ || 43 ||

హేమవర్ణాః సునాసోరూః శశిసౌమ్యాననాః స్త్రియః |
సర్వాభరణసంపన్నాః సంపన్నాః కులజాతిభిః || 44 ||

నిశమ్య రామాగమనం నృపాత్మజః కపిప్రవీరస్య తదద్భుతోపమమ్ |
ప్రహర్షితో రామదిదృక్షయాభవత్ పునశ్చ హర్షాదిదమబ్రవీద్యచః || 45 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
అష్టావింశత్యుత్తరశతతమః సర్గః || 128 ||

www.sanatanadharm.com

1721

అమరనధ్ అమర్